
Caput II.

De Electione, Confirmatione et Benedictione Abbatum.

§. 1.

Si statum veteris Ecclesiae accuratius pensitemns facile intuemur, dignitates, reliquaque beneficia ecclesiastica liberae episcoporum collationi, liberaeque subfuisse electioni; immo extra omne dubium est olim monachis jus sibi eligendi Abbates competuisse, lege Reg. S. Ben. c. 64. et l. 47. cod. de episc. et cler. item caâm 18. q. 2. ubi glossa notat, quod haec sit secunda pars quaest. a Gratiano per 7. canones probata, quod nempe de jure communi ad Monachos tantum spectet *Abbatum electio*. Verum enim vero libera haec conferendi, eligendique potestas successu temporis per reservationes papales immutata est; praecipue Saec. XII. per *mandata de providendo*, seu *gratiarum expectativas*, quarum in sexto decret. Clement. et extrav. plura reperire est ve-

stigia. . . Dein sub medium Saec. XIII. per reservationes a Clem. IV. inventas, relata est haec Clem. Const. in c. 2. de praeb. et dign. in VI. Has reservationes temperavit Greg. X. in Con. Lugd. an. 1275. prout exhibetur c. 3. de praeb. in VI. circa easdem editae sunt constitutiones Bonif. VIII. an. 1295, et an. 1298 a Clem. V. vide cap. *Piae* de praeb. et dign. inter extrav. comm., et cap. *praesenti*, h. t. in 6. item in Clem. si dubium 1. ut lite pendente. At sub an. 1524. tenente Ecclesiae gubernaculum Joan. XXII. non obstantibus praefatis constitutionibus tot invalere reservationes, ut Curialistae hanc regulam fingerent: *Ecclesiarum, Personatum, aliorumque beneficiorum Eccl. plenam, ac liberam dispositionem ex plenitudine potestatis ad Romanum P. pertinere*, unde varii beneficia conferendi modi, qui sub diversis provisionum apostolicarum, praeventionis, seu gratiarum expectatarum, concursus, devolutionis, et resignationis in favorem nominibus, titulisque in orbe Christiano innotuerunt.

Conf. cap. 2. de praeb. in 6. clem. 1. ut lite pend. Thomasin. p. 2. l. 1. c. 47. seqq. Mos iste conferendi beneficia, quem tota retro ignorabat antiquitas, in Germ. nostra plurimas rixas, lites continuas, controversias non paucas in Ecclesiae perturbato tunc temporis sinu seminavit, donec illis per Concord. N. G. Frid. III. inter et Nicolaum V. an. 1447. et 1448 innita mederetur, vi horum concord. Capitulis, et Monasteriis rursus libera eligendi potestas concessa est: de origine, et progressu concord. vide, (nam operae praetium est), Cl. Paul. de Riegger Jur. Part. Germ. pag. 47 et seqq. Praeprimis autem legi meretur extrav. *Execrabilis* 4. de praeb. de qua egimus in inst. J. Can. tern. 3. p. 2 item extrav. ad *regimen*, ut *ibid.*

§. II.

Praemissis itaque iis, quae hanc, de qua in praesenti capite egimus, materiam concernunt, nunc reliquum est, ut, quid electio sit? videamus. *Electio*, prout dicitur in cap. *quia propter* de elect. est *personae*

idoneae ad Ecclesiam, vel sedem vacan-
tem plurium suffragiis canonice facta vo-
catio. Longior propemodum, quam par es-
 set, forem, si hic omnia, quae ad theoriam
 de electione spectant, adscriberem, quare
 ea alto praeterire silentio statui, ista, si sci-
 re quis cupiat, adeat tit. 5. 6. decretalium,
 ubi iu extenso habentur; hujus interim me-
 minisse haud erit supervacaneum, videlicet
 tres esse modos, quibus electio peragitur;
 vel enim quis eligitur per *inspirationem*,
 hujus exemplum habetur act. 15. ubi dici-
 tur: καὶ ἔπεσεν ὁ κληρὸς ἐπὶ Μαθίαν, et
cecidit sors super Mathiam, aut per *qua-*
si inspirationem, tali modo electus est apud
 Euseb. hist. Ecc. c. 6. Alexander: vel tan-
 dem per *scrutinium*, aut *compromissum*,
 de quo in Decr. uberius.

Caeterum, ut electio suum sortiatur ef-
 fectum requiritur, ut electores omnes in
 unum locum congregentur ad ferenda vota,
 et ne error, fraus, dolus irrepat in cap.
quia cit. cautum est, ut tres de collegio fide
 digni assumantur, qui *secrete*, et *singula-*

tim vota cunctorum exquirant, et in scriptis redacta mox publicent in communi. Conf. cl. Riegger. p. 2. t. 5. 6.

Hic ternarius scrutatorum numerus non abs ratione, sed, ut praecaveatur partium studio, introductus est; interim scrutatores non prius suo funguntur munere, quam duplici sese juramento obstrinxerint: altero quidem, quo bonam in scrutinio, sinceramque fidem, et secretam, altero, quo integritatem in eligendo pollicentur, dum interea tum scrutatoribus, quam reliquis votantibus serio, priusquam se ad electionem accingant, inculcandum est, ne vota sub conditione incerta, ambigua, disjunctiva, et alternativa dent sic ex. gr. eligens illum, quem Petrus elegerit, aut eligens Petrum, vel Paulum in cassum suffragatur, et ejus votum nullum est, ut habetur c. 2. h. t. in VI.

His rite observatis collatio votorum olim *numeri ad numerum, zeli ad zelum, meriti ad meritum* fiebat, qui mos abolevit, hoc unicum in Trid. retentum est, ut vota plura, quia praesumuntur saniora, inspi-

ciantur, unde liquet, quod hodieum regula Melch. Cani, nimirum *vota numeranda non sunt, sed ponderanda*, non amplius obtineat.

Vota autem, ut canonicam efficiant electionem, debent esse plura respectu capituli, nec juvant, si majora sint respectu neoelectorum, Aliter de postulatione, quae est *pètitio apud eum, ad quem jus eligendi devolvitur, ut persona quae ad electionem ob aliquod impedimentum idonea non est, eligi permittatur*, discurrendum est; quippe cum postulatus duabus tertiis non habitis, non instituatur, unde in concursu postulationis cum electione, electus postulato antefertur, etiam alias canonica votorum pluralitate destitutus, modo suffragia pro Electo data unam tertiam ipsius postulati superent, sic si 30 sint votantes, et postulatus habeat 19, et electus 11 vota, praefertur electus ex Cap. *scriptum* 40. h. t. Exemplum hujus, cujus meminit Cl. Pichler t. 5. decisione 5. h. t. legimus de ao 1688, die 19. Jul.

§. III.

De cætero cuius facile patebit, minus dignum prætermisso digniore eligi nullo plane pacto posse, quod et Conc. Trid. sess. 6. et 24. c. 1. de reform. vetuit, cui decisioni concordat c. *licet ergo* caa. 18. q. 1. ubi clare dicitur, ne eligatur, nisi, qui fuerit *sanctior et doctior*, vide Navarr. l. s. de symon. cons. 8. num. 1. et 2. Ast indagandi hic se offert occasio, quisnam dignioris nomine veniat? pro cuius intellectu sciendum est, hujusmodi majorem vel minorem dignitatem non absolute esse secundum bonitatem simpliciter, sed secundum alias etiam circumstantias dimetiendam; quare universim ille non est dignior, qui alios superat probitate morum, aut scientiarum peritia, vel utraque, sed qui *Ecclesiae, et Monasterio creditur utilior* Trid. sess. 24. c. 1. de refor.

Paucis is dignior est, qui aptior invenitur ad redintegrandam regularem, cujus præcipua cura sit oportet, disciplinam, quique

ad promovendum societatis, ac animarum curae suae concredendarum emolumentum magis reperitur idoneus; quapropter quandoque etiam minus docto, dummodo ei zelus domus Dei, et animarum salus cordi sit, munus abbatiale, quo si quis rite fungatur artem artium, ac scientiam scientiarum possidere dicitur, deferri posse non nego.

§. IV.

Qui autem ad electionem vocandi sint? praesens dabit paragraphus, nimirum illi, qui jure gaudent eligendi, quales sunt omnes, qui de gremio sunt capituli cap. 3. de cāa poss. et propriet. Arcentur ab electione monachi proprietarii, excommunicatione majori, suspensi, novitii cap. *ex eo* 32. §. in Eccl. h. t. in VI.

Alia rursus hic sese offert quaestio, an videlicet ipsa professio tribuat votum, vel an requiratur praeterea, ut votans in majoribus ordinibus sit constitutus? cui quaestioni satisfit, si dicatur, juri veteri contrario per conc. Trid. sess. 22. c. 4. de reform. derogatum esse adeo, ut votum in electione ab alio non detur, nisi ab eo, qui majoribus

ordinibus est insignitus, quae constitutio abs ratione lata non est ut multis probat Sylvest. verb. *electio* 1. q. 4.

§. V.

Electionem, quae jus in rem tribuit, sequi debet *confirmatio*, quae de jure communi tribuit jus in re; confirmatio intra trimestre a die praestiti consensus, nisi distantia loci a sede confirmante excuset, petenda est, alias cessante impedimento censetur tacite renunciatum electioni, et haec viribus suis vacuatur cap. *quam sit* 6. h. t. in VI. et adeo necessaria est, ut neoelectus omnibus, quae ipsi vi electionis competunt, jure privetur, si se ante eandem per se, vel per aliam administrationi, aut dignitati immisceat, ut cautum est cap. *avaritiae* de elect. in VI. conf. c. *statuimus* extrav. de suppl. negl. prael. et c. *qualiter* ext. de elect.

A quo autem ea petenda sit? et quis legitimus ad confirmationis effectum superior intelligatur? quaestio perquam difficilis est, quam tamen facile expediveris, si in Concord. N. G. vel parum versatus fueris, ubi cautum

est, potestatem confirmandi illi, cui potestas electiva immediate subjecta est, competere. Conf. C. 14 de majoritate.

Ne vero confirmatio suo frustretur effectu, cavendum est, ne omittatur *citatio peremptoria* per generale edictum in valvis Ecclesiae adfigenda; tanta namque hujus citationis vis est, ut ipso jure electionem etiam in concordia factam, nec in minimis opugnata irritet ex cap. fin. h. t. in VI.

Interim haud diffiteor confirmationi tantam inesse vim, ut defectus neoëlecti, qui jure aut naturali, aut divino positivo electionem impediunt, non suppleat licet id efficiat intuitu defectuum accidentalium, dummodo ante eandem innotuerint. arg. cap. cum dilectu 4. de confirm. util. et inut. quod si itaque electio ob defectum essentialem a Papa annulletur, beneficium ejusmodi juxta concord. ipsi reservatur.

§. VI.

Postquam de electione, ac confirmatione Abbatis verba fecimus, jam reliquum est ut et quaedam de consecratione, quae com-

muni vocabulo in Abbate *benedictio* audit, adnectamus. De solempni hac, quae hodie in usu est, Abbatum benedictione nil in regulis monasticis, aut antiquis historiis, vel ecclesiasticis monumentis occurrit: Meminit quidem, can. 14. Syn. VII. Abbatum, qui ab Episcopo manuum impositionem acceperunt; sed, ut bene notat Balsamon, Zonaras, aliique graeci, ibi tantum sermo est de impositione manuum, qua Abbas in episcopum ordinabatur; hinc errat glossa ad can. 1. dist. 69 asserens, eam impositionem esse benedictionem Abbatum; probabile autem est, quod Benedictio istiusmodi tum primum invaluerit, dum Abbates pontificalibus insigniri coepissent.

Caeterum ritus benedicendi Abbates coincidit cum ritu consecrationis episcopalis, referturque in Pontificali Rom. in quo haec duo bene notanda recurrunt, 1. quod inter articulos examinis haec recenseantur: Visne res monasterii tibi commissi fideliter custodire, et in usus Ecclesiae, Fratrum, ac pauperum, *et peregrinorum distribuere?* re-

spondet benedicendus, *volo!* ubi Episcopo traditur liber Evang. datur Abbati regula sui ordinis his verbis: *Accipe regulam a S. S. Patribus traditam ad regendum, custodiendumque Gregem tibi a Deo creditum, quantum Dominus ipse Te confortaverit, et fragilitas humana permiserit.*

Interim probe advertendum est, quod impositio manuum in benedictione adhiberi solita non sit sacramentalis, sed tantum deprecatoria cap. 1. dist. 49. Et quia cum confirmatione maximam habet analysin, non debet ultra trimestre protrahi cap. *quoniam* dist. 75. quod si contingeret, ut negligatur, Abbas jure suo non privatur, etsi id obtineat in consecratione episcopi, quae intra 6 menses peti debet; ratio disparitatis est in eo, quod consecratio (respectu episcopi sit de substantia, benedictio vero Abbatum, quae juxta const. Bened. 14. de an. 1725 intra annum petenda est, sit solum solemnitatis, uti habetur cap. cit. de suppl. negl. prael.
